

Bemærkninger til artiklen "A revised urban-rural typology". Artiklen indgår som kapitel 15 i Eurostat regional yearbook 2010.

Dept. of Agroecology and Environment
Faculty of Agricultural Sciences
Aarhus University

15. oktober 2010-10-15
Inge T. Kristensen, Chris Kjeldsen

Fødevarerhverv har i mail af 30. september 2010 bedt om bemærkninger til den udarbejdede typologi og betydningen heraf for Danmark.

Kapitlet beskriver en ændret metode til klassificering af EU regioner i tre typer baseret forholdet mellem land- og bybefolkning i regionen. Hidtil har klassificering været baseret på den metode, der anvendes af OECD.

Formålet med revisionen af typologien er at udarbejde en ensartet basis for beskrivelse af regioner i EU kommissionens rapporter og publikationer. Typologien er udarbejdet i et samarbejde mellem fire EU institutioner: Directorate-General for Agriculture and Rural Development, Eurostat, the Joint Research Centre (JRC) og the Directorate-General for Regional Policy.

Brug af den nuværende OECD typologi indebærer problemer, der vanskeliggør sammenligning af resultatet for medlemslandene. Årsagen hertil er bl.a. at der er stor forskel på den arealmæssige størrelse af den mindste statistik enhed (LAU2) i medlemsstaterne, tilsvarende gælder for det regionale niveau (NUTS3). Endvidere er bycentrene i nogle lande adskilt fra det omgivende opland.

I Tabel 1 er vist en sammenligning af de to metoder.

De væsentligste forskelle på metoderne er sammenlægningen af regioner på under 500 km² med nabo-regionen og basisenheden, som i OECD metoden er LAU2, mens den i den nye metode er en kombination af 1 km² gridceller og 3x3 af disse.

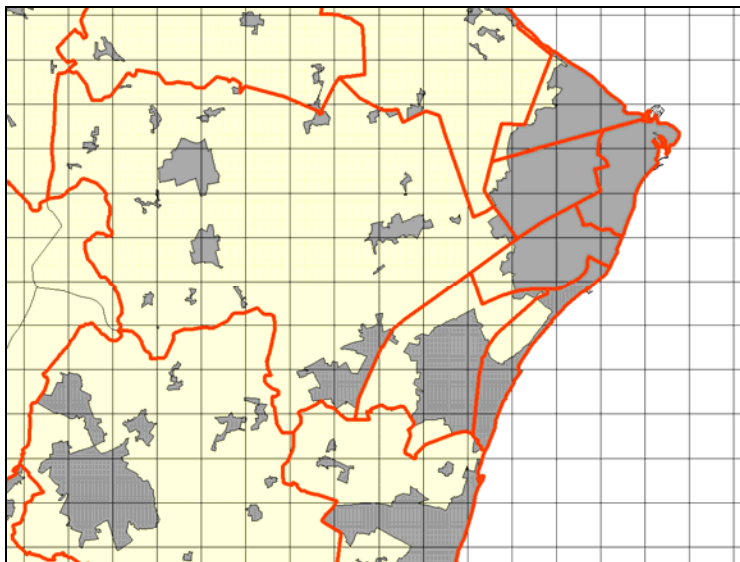
Den væsentligste forskel på de to metoder er basisenheden, som i den nye metode er mere finmasket. Grænsen for by er i princippet at arealet indgår i en firkant på 3x3 km, med en samlet befolkning over 5.000, hvor det i OECD metoden er LAU2 med en befolkningstæthed på over 300 indbyggere pr km².

Tabel 1. Skematisk sammenligning af de to metoder

	OECD	Ny typologi
Enheder		
Regional klassifikationsenhed	NUTS 3 regioner undtagen for visse lande, hvor der anvendes NUTS2 eller planlægningsregioner	NUTS3 regioner mindre end 500 km ² sammenlægges med naboregionen afhængigt af bl.a. den længste fælles grænse.
Basis enhed	LAU2	1 km ² gridceller. Befolkningstallet i disse baseres enten på statistiske data på dette niveau eller på kort over befolkningstæthed pr. ha. Kortet er udarbejdet af JRC baseret på baggrund af befolkningsdata fra LAU2 og CORINE data. Kortet kan ses her: http://www.efgs.info/grid-maps/GEOSTAT_Population_Map_2010.pdf/at_download/file
Grænser		
Grænse for opdeling af basisenhed i henholdsvis land eller by	150 indb. pr. km ² i LAU2	300 indb. i den enkelte celle og mindst 5.000 indb i en gruppe af celler på 3x3. Dette svarer til henholdsvis 300 indb. pr ha og 556 indb. pr ha.
Klassifikation af regioner		
By regioner	<15% af indb. bosat i land	<20% af indb. bosat i land
Mellem regioner	15% til 50% i land	20% til 50% i land
Land regioner	>50% i land	Tilsvarende
Korrektioner		
Ændring af regioner klassificeret som land region til mellem region.	> 25% af befolkningen er bosat i bycenter > 200.000 indb.	Tilsvarende
Ændring af regioner klassificeret som mellem region til by region.	> 25% af befolkningen er bosat i bycenter > 500.000 indb.	Tilsvarende

Det danske LAU2 niveau er i dag sogne, hvor det før kommunalreformen var kommuner. Det virker som om den OECD klassifikation, der sammenlignes med er udført på kommunalt niveau. Danmark

nævnes på side 242 sidste afsnit som et af de lande, der har meget store LAU2 og en stor andel af befolkningen heri i landområde. I Figur 1 er vist 1 km kvadratnet og sogne.

Figur 1. 1 km gridceller og sogne. Udsnit ved Helsingør.

I begge tilfælde klassificeres regionerne ud fra hvor stor en andel af befolkningen, der er bosat i en basisenhed, der er klassificeres som land. Da basisenheden i OECD metoden er LAU2, vil hele befolkningen i LAU'et blive medregnet som bosat i by, hvis LAU'et er klassificeret som sådan, tilsvarende for LAU'er klassificeret som land. Hvis LAU2 enheden er stor med blanding af by og landområder kan bybefolkning her således indgå som bosat i landområde.

Den nye metodes minimumsgrænser for by er i praksis at der indenfor et areal på 3x3 km² er en befolkningstæthed på over 556 indbyggere pr. ha. Dette vil favorisere byer med en rund form i modsætning til smalle slyngede båndbyer, der er under 3 km brede.

Alt i alt vurderes den nye metode at give et mere nuanceret og korrekt billede af land og by regioner.

For Danmarks vedkommende har den nye metode som eneste effekt at Nordsjælland bliver klassificeret som mellem region i lighed med Østsjælland, Århus og Fyn. Den eneste by region er således Hovedstadsområdet. Dette betyder at andelen af befolkning i by regioner i Danmark falder fra 29,3 % til 21 %, mens andelen i land regioner uændret er 43 %. Se Tabel 2.

Hvis OECD metoden blev implementeret på sogneniveau i Danmark ville resultatet formodentlig blive tilsvarende.

Tabel 2. Forskelle i resultatet af klassifikationen.

	% of population			% of land area		
	Predominantly urban	Intermediate	Predominantly rural	Predominantly urban	Intermediate	Predominantly rural
OECD methodology at NUTS 3	29.3	27.7	43.0	4.5	23.6	71.9

New urban-rural typology	21.0	36.0	43.0	1.2	26.9	71.9
Difference	-8.3	8.3	0.0	-3.3	3.3	0.0

Befolkningstætheden i Nordsjælland (308 indb./ha) og Østsjælland (291 indb. /ha) er af samme størrelsesorden, og der er et stort spring til hovedstadsregionen. (Tabel 3)

Tabel 3. Folketal landsdele. (Danmarks Statistik)

Type	Folketal efter område og tid. Landsdele	Befolkning juli 2010	Areal km ²	Befolkningstæthed Indb. pr km ²
By	København by	682.935	180,11	3.792
	Københavns omegn	514.409	340,08	1.513
Mellem	Nordsjælland	447.565	1452,53	308
	Østsjælland	234.931	807,59	291
	Østjylland	828.362	5907,10	140
	Fyn	484.439	3485,84	139
Land	Vest- og sydsjælland	585.678	6465,62	91
	Sydjylland	716.402	8720,33	82
	Nordjylland	579.422	7933,32	73
	Bornholm	42.162	588,55	72
	Vestjylland	427.514	7217,24	59